

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ТОПОГРАФИЈА ПОЛУПРОВОДНИЧКИХ ПРОИЗВОДА

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. став 1. тачка 7) Устава Републике Србије, на основу које Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ЊИМЕ ЖЕЛЕ ОСТВАРИТИ

Заштита топографија полупроводничких производа уређена је Законом о заштити топографија полупроводничких производа („Службени гласник РС”, број 55/13).

Предложеним Законом о изменама и допунама Закона о заштити топографија полупроводничких производа Република Србија своје законодавство усклађује са стандардима у овој области прописаним од стране Европске уније.

Обавезу заштите топографија полупроводничких производа искључивим правима прописала је Европска унија за своје чланице Директивом Савета од 16. децембра 1986. о правној заштити топографија полупроводничких производа (87/54/ЕЕЗ) (даље: Директива 87/54 ЕЕЗ).

Значајну новину у односу на Закон о заштити топографија полупроводничких производа представља прописивање обима у коме топографија може бити предмет заштите, изричито прописивање да се право на топографију стиче уписом у Регистар топографија, као и условљавање права на заштиту лица из члана 6. наведеног закона. Наиме, према важећој одредби право на заштиту има лице које је прво комерцијално употребило топографију на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица Светске трговинске организације (у даљем тексту: СТО) која пре тога нигде у свету није била комерцијално употребљена, ако има искључиво овлашћење да комерцијално употребљава топографију на територији неке од наведених држава од стране лица које има право да располаже том топографијом. Према предложеним изменама и допунама закона, наведено лице има право на заштиту ако је држављанин Републике Србије, односно неке од држава чланица СТО или ако има пребивалиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, када је у питању физичко лице, односно ако има стварно и озбиљно индустријско или трговинско седиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО када је у питању правно лице. Такође, да би наведено лице имало право на заштиту потребно је да право на заштиту није могуће остварити у складу са осталим одредбама Закона о заштити топографија полупроводничких производа које прописују која лица имају право на заштиту.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ РЕШЕЊА

Члан 1.

Чланом 1. предложеног закона предвиђене су измене и допуне члана 3. Закона о заштити топографија полупроводничких производа. Предложеним изменама и

допунама прописује се изричито, за разлику од важеће одредбе члана 3. став 1, обим у коме топографија може бити предмет заштите. Тако, предмет заштите може бити само топографија у обиму у коме је резултат интелектуалног напора ствараоца и у коме није општепозната у индустрији полупроводничких производа. Такође, за разлику од важеће одредбе која предвиђа да предмет заштите може бити топографија која није била општепозната у индустрији полупроводничких производа у време њеног настанка, предложеним изменама предвиђено је да предмет заштите може бити топографија која није општепозната у индустрији полупроводничких производа. Наведеним изменама и допунама извршено је усклађивање са чланом 2.2. Директиве 87/54 ЕЕЗ.

Изменама и допунама става 2. истог члана предвиђа се да топографија која се састоји од комбинације елемената који су општепознати у индустрији полупроводничких производа може бити предмет заштите само у обиму у коме комбинација тих елемената, посматрана у целини, испуњава услове из става 1. У односу на важећу одредбу изменама и допунама које су у складу са наведеним чланом Директиве 87/54 ЕЕЗ предвиђен је обим у коме наведена топографија може бити предмет заштите.

Члан 2.

Одредбама члана 6. Закона о заштити топографија полупроводничких производа прописано је да лица која у складу са чланом 5. наведеног закона имају право на заштиту топографије, то право имају под условом да су држављани Републике Србије, односно неке од држава чланица СТО или да имају пребивалиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, када су у питању физичка лица, односно да имају седиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, када су у питању правна лица. Изменама и допунама става 2. тачка 2) истог члана предвиђа се да право на заштиту имају правна лица која имају стварно и озбиљно индустријско или трговинско седиште на територији наведених држава. Предложеном изменом и допуном наведене одредбе врши се усклађивање са чланом 3.3.б Директиве 87/54 ЕЕЗ.

Члан 3.

Чланом 3. предложеног закона међају се и допуњују одредбе члана 7. Закона о заштити топографија полупроводничких производа у складу са чланом 3.4. Директиве 87/54 ЕЕЗ. Према важећим одредбама право на заштиту има лице које је прво комерцијално употребило топографију на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, која пре тога нигде у свету није била комерцијално употребљена, ако има искључиво овлашћење да комерцијално употребљава топографију на територији неке од наведених држава од стране лица које има право да располаже том топографијом. Предложеним изменама и допунама наведено лице има право на заштиту под условом да је држављанин Републике Србије, односно неке од држава чланица СТО или да има пребивалиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, када је у питању физичко лице, односно да има стварно и озбиљно индустријско или трговинско седиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, када је у питању правно лице. Лице које испуњава напред наведене услове има право на заштиту ако се заштита не може остварити у складу са осталим одредбама важећег закона, односно одредбама чл. 5. и 6. које предвиђају лица која имају право на заштиту. Наиме, према важећем члану да би напред наведено лице имало право на заштиту не мора да испуњава услов у погледу држављанства или

пребивалишта, када је у питању физичко лице, односно у погледу седишта, када је у питању правно лице.

Чланом 3. предлаже се нови став 2. који предвиђа да право на заштиту имају и правни следбеници напред наведеног лица чиме је извршено усклађивање са чланом 3.5. Директиве 87/54 ЕЕЗ.

Члан 4.

Предложеним изменама и допунама члана 9. Закона о заштити топографија полупроводничких производа изричито се прописује да се право на заштиту топографије стиче уписом у Регистар топографија.

Наведени члан 9. прописује садржину права. Носилац права из признате топографије има искључиво право да забрани сваком трећем лицу да без његовог овлашћења предузима прописане радње. Предложеним изменама и допунама у погледу радњи које носилац права из признате топографије има искључиво право да забрани трећим лицима извршено је додатно усклађивање са чланом 5. Директиве 87/54 ЕЕЗ. Наиме, за разлику од важећег решења у тачки 1) предвиђено је у ком обиму носилац топографије има искључиво право да забрани трећим лицима да без његовог овлашћења умножавају топографију, док је из тачке 2) у складу са наведеним чланом директиве брисано да носилац права из признате топографије има искључиво право да забрани сваком трећем лицу да без његовог овлашћења комерцијално употребљава или увози за те сврхе заштићену топографију или полупроводнички производ који садржи заштићену топографију.

Члан 5.

Члан 20. Закона о заштити топографија полупроводничких производа прописује рок за подношење пријаве за признање топографије. Комерцијална употреба топографије, пре него што је поднета пријава, не представља сметњу за признање топографије и њен упис у Регистар топографија, уколико од почетка комерцијалне употребе до подношења пријаве није протекло више од две године. Новина у односу на важећу одредбу је да пријава у року прописаном за њено подношење мора да испуњава услове за признање датума подношења из члана 23. важећег закона. Наиме, потребно је да у року од две године од прве комерцијалне употребе топографије било где у свету буде поднета пријава која садржи податке о подносиоцу пријаве и барем један од прилога којима се топографија идентификује. Предложено решење је у складу са чланом 4.1. Директиве 87/54 ЕЕЗ. У ставу 2. такође су предложене измене у складу са чланом 7.4. наведене директиве, као и у складу са изменама у предложеном ставу 1.

Члан 6.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о заштити топографија полупроводничких производа прописано је да се повредом искључивог права носиоца топографије сматра свако неовлашћено предузимање било које радње из члана 9. тог закона. Предложеним изменама става 3. члана 32. Закона о заштити топографија полупроводничких производа извршено је додатно усклађивање са чланом 5.6.2. Директиве 87/54 ЕЕЗ, тако што је прописано да суд може обавезати несавесно лице које је комерцијално употребљавало полупроводнички производ који садржи заштићену топографију на плаћање накнаде носиоцу права, од тренутка када је сазнало или је било у могућности да сазна да је топографија заштићена. Такође, у ставу 4. истог члана извршено је додатно усклађивање са чланом 7.2. Директиве 87/54 ЕЕЗ. Предложеним изменама прописано је да ако носилац права докаже да је неко лице, пре датума из члана 12. важећег закона, преваром отпочело умножавање, комерцијалну употребу или увоз у те

сврхе топографије, суд ће то лице обавезати да носиоцу плати накнаду из става 3. овог члана.

Чл. 7. и 8.

Чл. 7. и 8. предложеног закона прописане су прелазне и завршне одредбе.

Искључиво право носиоца права из признате топографије да забрани трећим лицима да без његовог овлашћења умножавају топографију или комерцијално употребљавају или увозе у ту сврху, има своје ограничење које се заснива на доктрини о тзв. исцрпљењу права. Суштина поменутог ограничења је у томе да носилац права (као и носиоци других права интелектуалне својине) има наведено искључиво право у погледу топографије само до тренутка у коме она не постане својина другог лица. Преносом власништва нови власник топографије може тим примерком топографије као предметом својине слободно да располаже (ставља у промет, увози или на други начин комерцијално употребљава), а да се такво располагање не сматра повредом права. Ово стога што се искључиво право носиоца права на комерцијалну употребу топографије исцрпљују у погледу тог конкретног примерка топографије. Имајући у виду да је важећим законом предвиђено исцрпљење права на територији Републике Србије, у циљу усклађивања са чланом 7. став 1. Директиве 87/54 ЕЕЗ, у прелазним и завршним одредбама предвиђено је исцрпљење права на територији Европске уније даном приступања Републике Србије Европској унији. Такође, ст. 2. и 3. предвиђено је да даном приступања Републике Србије Европској унији, право на заштиту прописану чланом 6. Закона о заштити топографија полупроводничких производа имају лица која су држављани неке од држава чланица или која имају пребивалиште на територији неке од држава чланица, односно која имају стварно и озбиљно индустријско или трговинско седиште на територији неке од држава чланица.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За реализацију овог закона није потребно издвајање финансијских средстава из буџета Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ТОПОГРАФИЈА ПОЛУПРОВОДНИЧКИХ ПРОИЗВОДА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Предмет заштите

Члан 3.

Предмет заштите у складу са овим законом може бити само топографија која У ОБИМУ У КОМЕ је резултат интелектуалног напора ствараоца и која у време њеног настанка није била У КОМЕ НИЈЕ општепозната у индустрији полупроводничких производа.

Топографија која се састоји од комбинације елемената који су општепознати у индустрији полупроводничких производа може бити предмет заштите само ~~ако~~ ~~не~~ ~~сматрано~~ У ОБИМУ У КОМЕ КОМБИНАЦИЈА ТИХ ЕЛЕМЕНАТА ПОСМАТРАНА у целини испуњава услове из става 1. овог члана.

Право на заштиту

Члан 6.

Право на заштиту у складу са чланом 5. став 1. овог закона имају физичка лица која су држављани Републике Србије, односно неке од држава чланица Светске трговинске организације (у даљем тексту: СТО) или која имају пребивалиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО;

Право на заштиту у складу са чланом 5. ст. 3. и 5. овог закона имају:

1) физичка лица која су држављани Републике Србије, односно неке од држава чланица ~~Светеке трговинске организације (у даљем тексту: СТО)~~ СТО или која имају пребивалиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО;

2) правна лица која имају **СТВАРНО И ОЗБИЉНО ИНДУСТРИЈСКО ИЛИ ТРГОВИНСКО** седиште на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО.

Страна физичка лица која немају пребивалиште или правна лица која немају седиште на територији неке од држава чланица СТО имају право на заштиту ако то произлази из међународних уговора који обавезују Републику Србију.

Члан 7.

~~Ако лица из члана 6. став 2. овог закона не испуњавају прописане услове право на заштиту има лице које~~ **АКО СЕ ПРАВО НА ЗАШТИТУ НЕ МОЖЕ ОСТВАРИТИ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ЧЛАНА 5. И 6. ОВОГ ЗАКОНА ПРАВО НА ЗАШТИТУ ИМАЈУ ЛИЦА ИЗ ЧЛАНА 6. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА КОЈА:**

1) ~~је прво комерцијално употребиле~~ **СУ ПРВА КОМЕРЦИЈАЛНО УПОТРЕБИЛА** топографију, која још увек није била комерцијално употребљена било где у свету, на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО; **И**

2) ~~има~~ **ИМАЈУ** искључиво овлашћење да комерцијално ~~употребљава~~ **УПОТРЕБЉАВАЈУ** топографију на територији Републике Србије, односно на територији неке од држава чланица СТО, од стране лица које има право да располаже том топографијом.

ПРАВО НА ЗАШТИТУ ИМАЈУ ПРАВНИ СЛЕДБЕНИЦИ ЛИЦА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

Садржина права

Члан 9.

ПРАВО НА ТОПОГРАФИЈУ СЕ СТИЧЕ УПИСОМ ТОПОГРАФИЈЕ У РЕГИСТАР ТОПОГРАФИЈА.

Носилац права из признате топографије (у даљем тексту: носилац права) има искључиво право да забрани сваком трећем лицу да без његовог овлашћења:

1) умножава топографију ~~или њене битне делове на било који начин или у било којој форми~~ **У ОБИМУ У КОМЕ ОНА УЖИВА ЗАШТИТУ ИЗ ЧЛАНА 3. ОВОГ ЗАКОНА;**

2) комерцијално употребљава или увози за те сврхе заштићену топографију или полупроводнички производ који садржи заштићену топографију ~~или производ који у себи садржи такав полупроводнички производ.~~

Рок за подношење пријаве

Члан 20.

ПРИЈАВА ЗА ПРИЗНАЊЕ ТОПОГРАФИЈЕ КОЈА ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ЗА ПРИЗНАЊЕ ДАТУМА ПОДНОШЕЊА ИЗ ЧЛАНА 23. ОВОГ ЗАКОНА МОРА СЕ НАДЛЕЖНОМ ОРГАНУ ПОДНЕТИ У РОКУ ОД ДВЕ ГОДИНЕ ОД ДАТУМА ПРВЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ УПОТРЕБЕ ТОПОГРАФИЈЕ БИЛО ГДЕ У СВЕТУ.

АКО ТОПОГРАФИЈА НИЈЕ КОМЕРЦИЈАЛНО УПОТРЕБЉЕНА НИГДЕ У СВЕТУ, ПРИЈАВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ СЕ НАДЛЕЖНОМ ОРГАНУ ПОДНЕТИ НАКОН ПРОТЕКА 15 ГОДИНА ОД ДАНА ЊЕНОГ НАСТАНКА.

VIII. ГРАЂАНСКОПРАВНА ЗАШТИТА

Члан 32.

Свако неовлашћено предузимање било које радње из члана 9. овог закона сматра се повредом права на топографију.

Не сматра се повредом права на топографију комерцијална употреба полупроводничког производа у коме је садржана заштићена топографија, ако лице које је набавило полупроводнички производ у том тренутку није знало или није могло знати да је у њему садржана заштићена топографија.

На захтев носиоца права суд може обавезати лице из става 2. овог члана да плати накнаду за комерцијалну употребу полупроводничког производа који садржи заштићену топографију, ~~као и производа који садржи такав полупроводнички производ~~ од тренутка када је сазнало или је било у могућности да сазна да је топографија заштићена.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана примењују се и на правне следбенике лица које је стекло полупроводнички производ на коме постоје искључива права на признатој топографији.

Висина накнаде која припада носиоцу одређује се у висини накнаде коју би носилац права добио за слободно уговорену лиценцу за ту топографију.

Ако носилац докаже да је неко лице, пре датума из члана 12. овог закона, преваром отпочело производњу, комерцијалну употребу или увоз у те сврхе заштићене топографије, ~~или полупроводничког производа који садржи заштићену топографију, или производа који у себи садржи такав полупроводнички производ~~, суд ће то лице обавезати да носиоцу плати накнаду из става 5. овог члана.

На грађанскоправну заштиту топографије сходно се примењују одредбе о грађанскоправној заштити закона којим се уређује заштита проналазака.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 7.

ДАНОМ ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ, ОДРЕДБА ЧЛАНА 11. ОВОГ ЗАКОНА ПРИМЕЊИВАЋЕ СЕ И НА ТОПОГРАФИЈУ, ОДНОСНО ПОЛУПРОВОДНИЧКИ ПРОИЗВОД КОЈИ У СЕБИ САДРЖИ ЗАШТИЋЕНУ ТОПОГРАФИЈУ, СТАВЉЕНУ У ПРОМЕТ НА ТЕРИТОРИЈИ НЕКЕ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА, ОДНОСНО ДРЖАВА ЧЛАНИЦА СТО, ОД СТРАНЕ НОСИОЦА ТОПОГРАФИЈЕ ИЛИ ДРУГОГ ЛИЦА КОЈЕ ИМА ЊЕГОВО ОВЛАШЋЕЊЕ.

ДАНОМ ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ, ОДРЕДБА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА ПРИМЕЊИВАЋЕ СЕ НА ФИЗИЧКА ЛИЦА КОЈА СУ ДРЖАВЉАНИ НЕКЕ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА, ОДНОСНО ДРЖАВА ЧЛАНИЦА СТО ИЛИ КОЈА ИМАЈУ ПРЕБИВАЛИШТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ НЕКЕ ОД ТИХ ДРЖАВА;

ДАНОМ ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ, ОДРЕДБА ЧЛАНА 6. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА ПРИМЕЊИВАЋЕ СЕ НА:

1) ФИЗИЧКА ЛИЦА КОЈА СУ ДРЖАВЉАНИ НЕКЕ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА, ОДНОСНО ДРЖАВА ЧЛАНИЦА СТО ИЛИ КОЈА ИМАЈУ ПРЕБИВАЛИШТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ НЕКЕ ОД ТИХ ДРЖАВА;

2) ПРАВНА ЛИЦА КОЈА ИМАЈУ СТВАРНО И ОЗБИЉНО ИНДУСТРИЈСКО ИЛИ ТРГОВИНСКО СЕДИШТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ НЕКЕ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА, ОДНОСНО ДРЖАВА ЧЛАНИЦА СТО.

ДАНОМ ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ, ОДРЕДБА ЧЛАНА 7. СТАВ 1. ТАЧКА 1) ОВОГ ЗАКОНА ПРИМЕЊИВАЋЕ СЕ НА ЛИЦА ИЗ ЧЛАНА 6. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА КОЈА:

1) СУ ПРВА КОМЕРЦИЈАЛНО УПОТРЕБИЛА ТОПОГРАФИЈУ, КОЈА ЈОШ УВЕК НИЈЕ БИЛА КОМЕРЦИЈАЛНО УПОТРЕБЉЕНА БИЛО ГДЕ У СВЕТУ, НА ТЕРИТОРИЈИ НЕКЕ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА, ОДНОСНО ДРЖАВА ЧЛАНИЦА СТО.

2) ИМАЈУ ИСКЉУЧИВО ОВЛАШЋЕЊЕ ДА КОМЕРЦИЈАЛНО УПОТРЕБЉАВАЈУ ТОПОГРАФИЈУ НА ТЕРИТОРИЈИ НЕКЕ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА, ОДНОСНО ДРЖАВА ЧЛАНИЦА СТО, ОД СТРАНЕ ЛИЦА КОЈЕ ИМА ПРАВО ДА РАСПОЛАЖЕ ТОМ ТОПОГРАФИЈОМ.

Члан 8.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.